ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ

ԱՐԱՐԱՏԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՔՈԼԵՋ

Հաստատում եմ _____

ՏՆՕՐԵՆ՝ _____ Է. Գ. Բաղասպարյան

_____ 2017թ.

ԾՐԱԳԻՐ

Կարճաժամկետ ուսուցման դասընթացի

Հաշվապահական հաշվառման ուսուցում

ՀԾ և Excel ծրագրերի միջոցով

Ք. Արարատ 2017

Ծրագրի հեղինակ______________________Միրան Խորենի Վարդանյան,

______________________Ռուզաննա Վլադիմիրի Վարդազարյան

Տնտեսագիտական ամբիոնի դասախոսներ

Ծրագիրը քննարկվել և հավանության է արժանացել «Տնտեսագիտական» ամբիոնի նիստի N5 որոշմամբ 19-01-2017:

____

Տնտեսագիտական ամբիոնի վարիչ՝ ______________________ Ա. Սարգսյան

Քոլեջի ուս. աշխ. գծով փոխտնօրեն՝ ______________________ Ա. Ավետիսյան

Բացատրագիր

«Հաշվապահական հաշվառում» մասնագիտության կարճաժամկետ ծրագիրը նախատեսված է հաշվապահական հաշվառման վերաբերյալ մասնագիտական գիտելիքներ, կարողություններ և հմտություններ ձևավորելու համար:

Այն իր մեջ ներառում է հաշվապահական հաշվառման մի շարք մոդուլներ, ինչպես՝

1. Հաշվապահական հաշվառման առարկան և մեթոդը:
2. Հաշվապահական հաշվեկշիռ, հաշիվներ և կրկնակի գրանցում:
3. Փաստաթղթավորում և գույքագրում:
4. Հիմնական միջոցների հաշվառում:
5. Ոչ նյութական ակտիվների հաշվառում:
6. Վարձակալության հաշվառում:
7. Պաշարների հաշվառում:
8. Դրամական միջոցների և դեբիտորական պարտքերի հաշվառում:
9. Սեփական կապիտալի հաշվառում:
10. Պարտավորությունների հաշվառում:
11. Ֆինանսական հաշվետվություններ:
12. Էլեկտրոնային փաստաթղթաշրջանառություն:
13. Ms. Office ծրագրի ուսուցում:
14. ՀԾ հաշվապահական ծրագրի տեսական ուսուցում:

Հաշվապահական հաշվառման վարման կարգի, աշխատելու հմտությունների հետ ծանոթացումը ուսանողներին թույլ կտա հանրամատչելի ձևով ստացած գիտելիքները կիրառել անհատական աշխատանքային պրոցեսում, դառնա հմուտ մասնագետ:

Դասընթացը ուշադրություն է դարձնում հաշվապահի աշխատանքային պրոցեսին՝ գործառնությունների իրականացմանը, փաստաթղթավորմանը, հաշվետվությունների ներկայացմանը:

Դասընթացը ուսուցման արդյունքում յուրաքանչյուր ուսանող պետք է տիրապետի հաշվապահի մասնագիտության առանցքային հմտություններին:

Դասընթացի նպատակը

Դասընթացի նպատակն է տիրապետել Հաշվապահական հաշվառմանը ՀԾ և Excel ծրագրերի միջոցով, որի յուրացումը հնարավորություն կտա գործնականում կիրառել մասնագիտական գիտելիքները, սովորողի մոտ ձևավորել հաշվապահական հաշվառման դերի, նշանակության, հաշվապահական հաշվառման կազմակերպման և վարման կարողություններ, սովորեցնել կազմել հաշվետվություններ, լրացնել ձևաթղթեր և կատարել դրանց վերլուծություն համակարգչային ծրագրերի միջոցով:

Մուտքային պայմանները

Դասընթացը նախատեսված է հիմնական /ընդհանուր/ և միջնակարգ /լրիվ/ կրթություն ունեցող յուրաքանչյուր դիմորդի համար:

Ուսանողին շնորհվող ավարտական /ամփոփիչ/ փաստաթուղթը

Դասընթացը յուրացրած ուսանողին ատեստավորում անցնելուց հետո ուսումնական հաստատության կողմից տրվում է վկայական:

Դասընթացի բովանդակության յուրացմանը ներկայացվող պահանջները

1."Հաշվապահական հաշվառում" մասնագիտության կարճաժամկետ ուսուցման ծրագրի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողների մոտ պետք է զարգանա գործնական կարողությունները, սովորողը պետք է տիրապետի հաշվապահական հաշվառման վերաբերյալ արդիական նյութերի ու ծրագրերի, կարողանա աշխատել հաշվապահական տարբեր ծրագրերով, իմանա «Հաշվապահության մասին» ՀՀ օրենքը, հաշվապահական հաշվառման ստանդարտները, գործնական ու տիրապետի կազմակերպության ակտիվների, սեփական կապիտալի, պարտավորությունների վիճակի և շարժի վերաբերյալ դրամական արտահայտությամբ տեղեկատվության հավաքագրման, հաշվառման և գրանցման աշխատանքներին:

2."Հաշվապահական հաշվառում" մասնագիտության բովանդակության և գործառույթների իրականացման ժամանակ պետք է պահպանվեն նորմերը, գործող օրենքները :

3.Հաշվապահի իրավասության սահմաններում՝ առաջացած հնարավոր խնդիրների լուծման նախաձեռնության դրսևորում:

Դասընթացը ավարտելուց հետո ուսանողը պետք է իմանա և կարողանա

1. Որպես հաշվապահ աշխատել ինչպես առևտրային, այնպես էլ արտադրական կազմակերպությունում:
2. Աշխատանքի ընթացքում պահպանել աշխատանքային կարգապահությունը:
3. Իրականացնել փաստաթղթավորում, պահպանում և գույքագրում:
4. Իրականացնել հիմնական միջոցների մուտքի, ելքի, մաշվածության հաշվառում:
5. Իրականացնել ոչ նյութականակ ատիվների հաշվառում:
6. Իրականացնել վարձակալության հաշվառում:
7. Իրականացնել պաշարների դասակարգում, մուտքի և ելքի հաշվառում:
8. Իրականացնել դրամական միջոցների հաշվառում:
9. Իրականացնել սեփական կապիտալի հաշվառում:
10. Իրականացնել դեբիտորական և կրեդիտորական պարտավորությունների հաշվառում:
11. Ներկայացնել ֆինանսական հաշվետվություններ:
12. Իրականացնել էլեկտրոնային փաստաթղթաշրջանառություն:

Թեմատիկ պլան

№	Մոդուլներ և թեմաներ	Ժամաքանակ		
		ընդամենը	տեսական	գործնական
	Մոդուլ1- Հաշվապահական հաշվառման առարկան և մեթոդը	**32**	**14**	**18**
1	Տեսական հաշվառման բնութագիրը, հաշվապահական հաշվառման առարկան և օբյեկտը:	4	2	2
2	Կազմակերպությունում ակտիվների և դրանց գոյացման աղբյուրների դասակարգումը:	6	2	4
3	Հ/Հ մեթոդը, դրա հիմնական տարրը:	4	2	2
4	Հաշվապահական հաշվեկշռի կառուցվածքը, հաշվեկշռի հոդվածներում տեղի ունեցող փոփոխությունները:	6	2	4
5	Հ/Հ հաշիվներ: Հ/Հ հաշիվների դասակարգումը և հաշիվների պլան:	6	4	2
6	Կրկնակի գրանցման եղանակը, ժամանակագրական և սիստեմատիկ գրանցումներ:	6	2	4
	Մոդուլ 2-Հաշվապահական հաշվառման ոլորտը կարգավորող իրավական ակտերը և դրանց հիմնական սկզբունքները	**36**	**22**	**14**
1	Օրենքների գործողության ոլորտը: Հաշվապահական հաշվառման կարգավորումը:	2	2	
2	Հաշվապահական հաշվառման կազմակերպման և վարման կանոնները:	2	2	
3	Սկզբնական հաշվառման փաստաթղթերը և գրանցամատյանները:	8	4	4
4	Հարկերի համակարգը կարգավորող օրենքները:	4	4	
5	Ֆինանսական հաշվետվություն ու դրանց նպատակը:	8	4	4
6	Ֆինանսական հաշվետվությունների տարերի ճանաչումը և չափումը	8	4	4
7	Ֆինանսական հաշվետվություն կազմելու սկզբունքները:	4	2	2
	Մոդուլ 3-Հաշվապահական հաշվառման կազմակերպման և վարման համակարգերի հիմնական սկզբունքները	**34**	**18**	**116**
1	Էլեկտրոնային փաստաթղթաշրջանառության էությունը, կարևորությունը	2	2	

2	Word, Excel ծրագրի կառուցվածքը, ֆունկցիաները	8	4	4
3	ՀԾ հաշվապահական ծրագրի կառուցվածքը, բովանդակությունը	4	2	2
4	ՀԾ հաշվապահական ծրագրում տվյալների մուտքագրում, պահպանում:	20	10	10
	Մոդուլ 4- Հիմնական միջոցների հաշվառում	**16**	**8**	**8**
1	Հ/Մ մուտքագրման հաշվառում:	4	2	2
2	Հ/Մ մաշվածության հաշվառում:	4	2	2
3	Հ/Մ վերագնահատման և նորոգման հաշվառում:	4	2	2
4	Հ/Մ օտարման հաշվառում:	4	2	2
	Մոդուլ 5-Ոչ նյութական ակտիվների հաշվառում	**8**	**4**	**4**
1	Ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերման և նոր ստեղծված ակտիվների հաշվառում:	4	2	2
2	Ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիա և օտարման հաշվառում:	4	2	2
	Մոդուլ 6-Վարձակալության հաշվառում	**6**	**2**	**4**
1	Վարձակալության սահմանումը, դասակարգումը: Ֆինանսական և գործառնական վարձակալության հաշվառում:	6	2	4
	Մոդուլ 7-Պաշարների հաշվառումը	**30**	**14**	**16**
1	Պաշարների սահմանումը, դասակարգումը: Նյութերի ձեռքբերման մուտքի հաշվառում:	6	4	2
2	Նյութերի պահեստային, ելքագրման հաշվառում:	4		4
3	Արտադրանքի թողարկման ծախսերի հաշվառում:	8	4	4
4	Անավարտ արտադրության հաշվառում:	4	2	2
5	Պատրաստի արտադրանքի հաշվառում:	4	2	2
6	Ապրանքների ձեռքբերման և իրացման հաշվառման առանձնահատկությունները, գույքագրում:	4	2	2
	Մոդուլ 8-Դրամական միջոցների և դեբիտորական պարտքերի հաշվառում	**24**	**10**	**14**

1	Դրամարկղային գործառնությունների հաշվառում:	6	2	4
2	Հաշվարկային հաշվով իրականացվող գործառնությունների հաշվառում:	6	2	4
3	Արտարժութային հաշվով իրականացվող գործառնությունների հաշվառում:	4	2	2
4	Վաճառքի գծով դեբիտորական պարտքերի հաշվառում:	4	2	2
5	Դեբիտորական պարտքերի հնարավոր կորուստների, անհուսալի պարտքերի դուրսգրման հաշվառում:	4	2	2
	Մոդուլ 9-Սեփական կապիտալի հաշվառում	**16**	**8**	**8**
1	Սեփական կապիտալի բաղադրիչները, կանոնադրական կապիտալի հաշվառումը:	4	2	2
2	Եկամուտների և ծախսերի դասակարգումը, հաշվառումը:	8	4	4
3	Ֆինանսական հետևանքների բացահայտման մեխանիզմը և հաշվառումը:	4	2	2
	Մոդուլ10-Պարտավորությունների հաշվառում	**26**	**16**	**10**
1	Պարտավորությունների հասկացությունը և դասակարգումը:	2	2	
2	Երկարաժամկետ և կարճաժամկետ վարկերի, փոխառությունների հաշվառումը:	4	2	2
3	Գնումների գծով կրեդիտորական պարտքերի հաշվառում:	4	4	
4	Աշխատավարձի գծով պարտավորությունների հաշվառում:	8	4	4
5	Բյուջեի գծով պարտավորությունների հաշվառում	8	4	4
	Ընդամենը	228	116	112

Մոդուլ 1- Հաշվապահական հաշվառման առարկան և մեթոդը
Ժամ 32՝ տեսական՝ 14 , գործնական՝ 18
Մոդուլի ավարտից հետո ուսանողը պետք է՝

1. Իմանա տեսական հաշվառման բնութագիրը:
2. Իմանա հաշվապահական հաշվառման առարկան և օբյեկտը:
3. Իմանա կազմակերպության ակտիվները:
4. Իմանա ակտիվների գոյացման աղբյուրների դասակարգումը:
5. Իմանա հաշվապահական հաշվառման մեթոդը, դրա հիմնական տարրը:
6. Իմանա հաշվառման կազմակերպումը և վարման կանոնները:
7. Հաշվապահական հաշվեկշռի կառուցվածքը և բովանդակությունը:
8. Հաշվեկշռի հոդվածներում տեղի ունեցող փոփոխությունները:
9. Հաշվապահական հաշվառման հաշիվները:
10. Կրկնակի գրանցման եղանակը:
11. Ժամանակագրական և սիստեմատիկ գրանցումներ:
12. Հ/Հ հաշիվների դասակարգումը:
13. Հաշվապահական հաշվառման հաշիվների պլանը:

Մոդուլ 2- Հաշվապահական հաշվառման ոլորտը կարգավորող իրավական ակտերը և դրանց հիմնական սկզբունքները
Ժամ 36՝ տեսական՝ 22, գործնական՝ 1 4
Մոդուլի ավարտից հետո ուսանողը պետք է իմանա՝

1. ՀՀ օրենքների գործողության ոլորտը:
2. Սկզբնական հաշվառման փաստաթղթերը:
3. Դրանց դասակարգումը և շրջապտույտը:
4. Գույքագրում էությունը, կարևորությունը:
5. Գույքագրման անցկացման կարգը:
6. Ֆ/Հ հասկացությունը, ներկայացվող պահանջները:
7. Ֆ/Հ ներկայացման կարգը:
8. Ֆ/Հ կառուցվածքը, բովանդակությունը:

Մոդուլ 3- Հաշվապահական հաշվառման կազմակերպման և վարման համակարգերի հիմնական սկզբունքները
ժամ՝ 34, տեսական՝ 18, գործնական՝ 16

Մոդուլի ավարտից հետո ուսանողը պետք է իմանա՝

1. Էլեկտրոնային փաստաթղթաշրջանառության էությունը, կարևորությունը:
2. Իրականացնել էլեկտրոնային փաստաթղթաշրջանառություն:
3. Իմանա Ms. Office ծրագրի կառուցվածքը, ֆունկցիաները:

4. Կարողանա մուտքագրել տեքստ և ֆորմատավորել:
5. Մուտքագրել աղյուսակներ, կատարել հաշվարկներ:
6. ՀԾ հաշվապահական ծրագրի կառուցվածքը, բովանդակությունը:
7. ՀԾ հաշվապահական ծրագրում տվյալների մուտքագրում:
8. ՀԾ հաշվապահական ծրագրում տվյալների պահպանում

Մոդուլ 4- Հիմնական միջոցների հաշվառում
Ժամ՝16, տեսական՝ 8, գործնական՝ 8

Մոդուլի ավարտից հետո ուսանողը պետք է իմանա՝

1. Հ/Մ սահմանումը, դասակարգումը, ճանաչումը:
2. Հ/Մ մուտքագրման հաշվառում:
3. Հ/Մ մաշվածության հաշվառում:
4. Հ/Մ վերագնահատման և նորոգման հաշվառում:
5. Հ/Մ օտարման հաշվառում:

Մոդուլ 5-Ոչ նյութական ակտիվների հաշվառում
Ժամ 8՝ տեսական՝ 4, գործնական՝ 4

Մոդուլի ավարտից հետո ուսանողը պետք է իմանա՝

1. Ոչ նյութական ակտիվների սահմանումը, ճանաչումը, գնահատումը:
2. Ձեռք բերված ակտիվների հաշվառում:
3. Նոր ստեղծված ակտիվների հաշվառում:
4. Ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիա:
5. Ոչ նյութական ակտիվների օտարման հաշվառում:

Մոդուլ 6-Վարձակալության հաշվառում
Ժամ 6՝ տեսական՝ 2, գործնական՝ 4

Մոդուլի ավարտից հետո ուսանողը պետք է իմանա՝

1. Վարձակալության սահմանումը, դասակարգումը:
2. Ֆինանսական վարձակալության հաշվառում:
3. Գործառնական վարձակալության հաշվառում:

Մոդուլ 7-Պաշարների հաշվառումը
Ժամ 30՝ տեսական՝ 14, գործնական՝ 16

Մոդուլի ավարտից հետո ուսանողը պետք է իմանա՝

1. Պաշարների սահմանումը, դասակարգումը, գնահատումը:
2. Նյութերի ձեռք բերման մուտքի հաշվառում:
3. Նյութերի պահեստային, ելքագրման փաստաթղթային ձևակերպում և հաշվառում:
4. Արտադրանքի թողարկման ծախսերի հաշվառում:
5. Անավարտ արտադրության հաշվառում:
6. Պատրաստի արտադրանքի հաշվառում:
7. Ապրանքների ձեռքբերման և իրացման հաշվառման առանձնահատկությունները, գույքագրում:

Մոդուլ 8-Դրամական միջոցների և դեբիտորական պարտքերի հաշվառում
Ժամ 24՝ տեսական՝ 10, գործնական՝ 1 4

Մոդուլի ավարտից հետո ուսանողը պետք է իմանա՝

1. Դրամարկղային գործառնությունների հաշվառում:
2. Հաշվարկային հաշվով իրականացվող գործառնությունների հաշվառում:
3. Արտարժութային հաշվով իրականացվող գործառնությունների հաշվառում:
4. Վաճառքի գծով դեբիտորական պարտքերի հաշվառում:
5. Դեբիտորական պարտքերի հնարավոր կորուստների, անհուսալի պարտքերի դուրսգրման հաշվառում:

Մոդուլ 9-Սեփական կապիտալի հաշվառում
Ժամ 16՝ տեսական՝ 8, գործնական՝ 8

Մոդուլի ավարտից հետո ուսանողը պետք է իմանա՝

1. Սեփական կապիտալի բաղադրիչները:
2. Կանոնադրական կապիտալի հաշվառումը:
3. Եկամուտների և ծախսերի դասակարգումը, հաշվառումը:
4. Ֆինանսական հետևանքների բացահայտման մեխանիզմը և հաշվառումը:
5. Կուտակված շահույթի ձևավորման և բաշխման հաշվառումը:

Մոդուլ 10-Պարտավորությունների հաշվառում
Ժամ 26՝ տեսական՝ 16, գործնական՝ 10

Մոդուլի ավարտից հետո ուսանողը պետք է իմանա՝

1. Պարտավորությունների հասկացությունը և դասակարգումը:
2. Երկարաժամկետ և կարճաժամկետ վարկերի, փոխառությունների գծով պարտավորությունների հաշվառումը:
3. Գնումների գծով կրեդիտորական պարտքերի հաշվառում:
4. Աշխատավարձի գծով պարտավորությունների հաշվառում:
5. Բյուջեի գծով պարտավորությունների հաշվառում

Գործնական աշխատանքներ

1) Էլ. փաստաթղթաշրջանառության իրականացում:
2) Տվյալների մուտքագրում ՀԾ հաշվապահական ծրագիր, գործառնությունների իրականացում, պահպանում
3) Word, Excel ծրագրի օգնությամբ տեքստի մուտքագրում, ֆորմատավորում, հաշվարկների իրականացում:
4) Կատարել գործառնություններ, վերլուծել հաշվեկշռի հոդվածներում տեղի ունեցող փոփոխությունները:
5) Կատարել ժամանակագրական և սիստեմատիկ գրանցումներ Excel ծրագրով:
6) Լրացնել սկզբնական և գույքագրման համար նախատեսված փաստաթղթերը:
7) Իրականացնել հիմնական միջոցների մուտքագրում:
8) Հիմնական միջոցների մաշվածության հաշվառում Excel ծրագրի միջոցով:
9) Լրացնել հիմնական միջոցների օտարման համար նախատեսված փաստաթղթերը, կատարել դուրսգրում:
10) Ոչ նյութական ակտիվների հաշվառում Excel ծրագրով:
11) Ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիայի հաշվարկ Excel ծրագրով:
12) Ֆինանսական և գործառնական վարձակալության հաշվառում Excel ծրագրով:
13) Նյութերի փաստաթղթային ապահովում Exce, ՀԾ հաշվապահական ծրագրով:
14) Անավարտ արտադրության հաշվարկ Excel ծրագրով:
15) Պատրաստի արտադրանքի հաշվառում Excel ծրագրով:
16) Ապրանքների ձեռքբերման հաշվառում Excel ծրագրով:
17) Դրամարկղային գործառնությունների հաշվառում Excel և Word ծրագրերով, ՀԾ հաշվապահական ծրագիրով:
18) Հաշվարկային հաշվով իրականացվող գործառնությունների հաշվառում Word և Excel ծրագրով, ՀԾ հաշվապահական ծրագրով:
19) Վաճառքի գծով պարտավորությունների հաշվառում Excel ծրագրով:
20) Եկամուտների և ծախսերի հաշվառում Excel ծրագրով:
21) Ֆինանսական հետևանքի բացահայտում Excel ծրագրով:
22) Պարտավորությունների հաշվառում Excel ծրագրով:
23) Աշխատավարձի հաշվարկ Excel, ՀԾ հաշվապահական ծրագրով:

Ուսանողի գնահատման չափանիշներ

1. Ուսանողին տրվում է 3 հարց /բանավոր/ և 1 գործնական աշխատանք: Արդյունքը կհամարվի բավարար, եթե առաջադրանքները կատարվեն լիովին:
2. Ամփոփիչ ատեստավորումը կազմակերպվում է քննության ձևով:

Գրականություն

1. Ալվարդ Սարգսյան, Անահիտ Մարջանյան, Նելլի Օգանեզովա «Հաշվապահական հաշվառում» (տնտեսագիտական մասնագիտությունների համար) Երևան, 2014թ.

2. ՕգանեզովաՆ.Ս. – Հաշվապահական հաշվառման խնդիրների և տեստերի ժողովածու Երևան, 2003թ.
3. Ms Office- Մայքրոսոֆթի էլեկտրոնայի նուսուցման պաշտոնական դասընթաց
4. ՀԾ հաշվապահական ծրագիր տեսական նյութ http://www.armsoft.am/ :

Մեթոդական ցուցումներ

1. Տիտղոսաթերթ:
2. Դասընթացի բացատրագիր:
   2.1 Դասընթացի նպատակը, մուտքային պայմանները:
   2.2 Ուսանողին շնորհվող ավարտական փաստաթղթերը:
3. Դասընթացի բավանդակության յուրացմանը ներկայացվող պահանջները:
4. Թեմատիկ պլան /տեսական և գործնական պարապունքների ժամաքանակները/:
5. Պահանջներ մասնագիտական առարկայի գծով / յուրաքանչյուր թեման ավարտելուց հետո ուսանողը ինչ պետք է իմանա/:
6. Գնահատման չափանիշներ:
7. Գրականություն: